

Київський національний торговельно-економічний університет
Факультет фінансів та обліку
Кафедра банківської справи

СИЛАБУС (SYLLABUS)

Назва наукового семінару	РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ		
1. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА (-ІВ)			
Викладачі	Н.П.Шульга	І.А.Аванесова	Л.В.Жураховська
Науковий ступінь	док.екон.наук	канд.екон.наук	канд. екон. наук, МВА
Вчене звання	професор	доцент	
Посада	професор	доцент	доцент
Профайл (резюме) викладача (-ів)	https://knute.edu.ua/blog/read/?pid=3379&uk		
Адреса кафедри	https://knute.edu.ua/blog/read/?pid=3364&uk		
E-mail:	kbs_knteu@i.ua		
Електронна сторінка курсу в системі дистанційного навчання КНТЕУ			
Консультації	за розкладом викладачів		
2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ			
Освітній ступінь	доктор філософії		
Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»		
Спеціальність	072 «Фінанси, банківська справа та страхування»		
Загальна характеристика	<p>Науковий семінар спрямовує аспірантів на</p> <ul style="list-style-type: none"> - наукове дослідження секторів ринку фінансових послуг та фондового ринку України; - критичне сприйняття підходів до оцінки результативності функціонування секторів ринку фінансових послуг; - вирішення проблем ризик-менеджменту в банківських та небанківських фінансових установах. 		

Пререквізити	Знання <ul style="list-style-type: none"> - філософії науки (теорії пізнання, закономірності розвитку наукових систем), - соціології суб'єктів ринку фінансових послуг, - особливостей надання фінансових послуг окремими фінансовими установами, - сегментації ринку фінансових послуг розвинутих країни.
Анотація	Науковий семінар «Регулювання ринку фінансових послуг» акцентує увагу аспірантів на шість основних напрямків наукового дослідження, які в сукупності дозволяють набувати освітні та наукові компетентності в рамках спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». До таких наукових напрямків дослідження віднесено: тенденції розвитку банківського сектору, ринку небанківських фінансових послуг та фондового ринку України в умовах євроінтеграції; інформаційну базу та підходи до оцінки результативності функціонування ринку фінансових послуг; стресостійкість фінансового сектору; ризик-менеджмент в банківських та небанківських фінансових установах.
Технічне й програмне забезпечення/обладнання	Сучасні комп'ютери з ліцензованою операційною системою Windows та програмним забезпеченням (мова програмування C++), проектор
Методи навчання	Практичні заняття, самостійна робота аспіранта
Мета та завдання	Набуття теоретичних компетентностей та проведення власного дослідження з питань регулювання сегментів ринку фінансових послуг у відповідності до законодавства України
Результати навчання (компетентності)	<p style="text-align: center;"><i>Інтегральна компетентність</i></p> <p>Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в процесі професійної діяльності або навчання у сфері фінансів, банківської справи та страхування, що передбачає проведення досліджень та\або здійснення інновацій та характеризується вимогами до професійної, навчальної або дослідницької діяльності</p> <p style="text-align: center;"><i>Загальні компетентності</i></p> <p>ЗК01 Здатність до філософського мислення та обробки наукової літератури, її систематизації, узагальнення та формулювання відповідних висновків.</p>

	ЗК02	Здатність до проведення наукових досліджень із застосуванням новітніх методів наукового пошуку, використання загальнонаукових знань при застосуванні методів наукових досліджень.
	ЗК03	Здатність до дослідження причин виникнення, розвитку економічних явищ та процесів, аналізу економічних ситуацій з позиції різних сучасних концепцій.
	ЗК07	Здатність до розробки та обґрунтування висновків і узагальнень щодо теоретичних та практичних питань в фінансово-економічній сфері.
	ЗК08	Здатність до викладання професійноорієнтованих дисциплін із застосуванням сучасних методик.
		<i>Фахові компетентності</i>
	ФК01	Здатність до дослідження, порівняння, узагальнення, систематизації основних соціально-економічних концепцій та теорій, формулювання та обґрунтування наукових підходів до вирішення актуальних питань у сфері фінансів, банківської справи та страхування
	ФК03	Здатність досягати наукових результатів, що переосмислюють наявні та створюють нові цілісні знання відповідно до актуальних проблем розвитку фінансово-економічних відносин з використанням новітніх методів наукового дослідження
	ФК04	Здатність до застосування комплексного системного підходу при проведенні аналізу, оцінюванні та формулюванні обґрунтованих висновків, пропозицій щодо розробки та реалізації фінансової політики держави, монетарної політики центрального банку, розвитку ринку фінансових послуг, та представлення результатів наукового дослідження з використанням сучасних методів
	ФК10	Здатність до визначення концептуальних положень монетарної політики центрального банку, оцінювання її результативності та основних індикаторів стану ринку фінансових послуг
	ФК11	Здатність до управління фінансовими ресурсами установ та організацій, суб'єктів фінансового ринку; оцінювання ризиків банків

	і банківського сектору в цілому в умовах трансформації економіки Програмні результати навчання
ПРН01	Уміння аналізувати законодавчі, нормативно-правові акти у сфері фінансів, банківської справи та страхування
ПРН03	Проявляти вміння абстрактно мислити, аналізувати та синтезувати фінансово-економічну інформації в складних і непередбачуваних умовах
ПРН07	Уміння визначати особливості укладання валютних угод та розраховувати види валютних курсів; здійснювати оцінювання структури міжнародного фінансового ринку
ПРН10	Уміння застосовувати принципи державного регулювання ринку фінансових послуг при розробці нормативно-правових актів з питань надання кредитних, платіжних, депозитних, інвестиційних послуг та захисту прав їх користувачів
ПРН11	Уміння оцінювати фінансову політику держави та розвиток вітчизняного фінансового ринку
ПРН13	Уміння у стислій та доступній формі доносити інформацію, ідеї, висновки у сфері професійної діяльності

3. КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН (СХЕМА ВИВЧЕННЯ КУРСУ)

Назва теми	Кількість годин					Форми контролю	Навчальний тиждень (1 сем.)
	Всього год./кредитів	Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Самостійна робота		
Тема 1. Тенденції розвитку банківського сектору. (Н.П.Шульга)	18			4	14	ДС	1-3
Тема 2. Тенденції розвитку ринку небанківських фінансових послуг (І.А.Аванесова)	54			6	48	ДС, МБП	1-3

Тема 3. Регулювання ринку фінансових послуг в контексті євроінтеграції (Л.В. Жураховська)	36			6	30	РМГ, ДС	1-3
Тема 4. Інформаційна база та підходи до оцінки результативності функціонування ринку фінансових послуг (Л.В. Жураховська)	18			2	16	РМГ, ДС	1-3
Тема 5. Стресостійкість фінансового сектору (І.А.Аванесова)	18			4	14	РМГ	1-3
Тема 6. Актуальні проблеми ризик-менеджменту в банківських та небанківських фінансових установах (Н.П.Шульга)	36			6	30	МБП, ІРС	1-3
Разом за семестр	180 \ 6			28	152	залік	3

ДС – дискусія; ДБ – дебати; Т– тестування; ТР– тренінг; РЗ/К–розв’язок задач/кейсів; МБП – моделювання бізнес-процесів; ІРС –індивідуальна робота студента; РМГ – робота в малих групах

4. ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНИХ РОБІТ ТА ЇХ ОЦІНКА В БАЛАХ

Теми дисципліни та види робіт		Максимальна кількість балів
Лекції	Семінарські/практичні заняття	
Тема 1.		
ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ. (Н.П.Шульга)		
	Практичне заняття 1.	5
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Оцінка результативності діяльності банківського сектору 2. Вплив регулятивних вимог щодо достатності капіталу та ліквідності на результати діяльності банків України 	
	Практичне заняття 2	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Контури модернізації банківського сектора на короткострокову перспективу 	

	2. Контури модернізації банківського сектора на середньострокову перспективу	
Тема 2.		
ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ РИНКУ НЕБАНКІВСЬКИХ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ. (І.А.Аванесова)		
	Практичне заняття 3. Розвиток ринку фінансових послуг з переходу права власності на валютні цінності	5
	Практичне заняття 4. Розвиток ринку фінансових послуг з розміщення валютних цінностей	5
	Практичне заняття 5. Розвиток ринку фінансових послуг із використання валютних цінностей	5
Тема 3.		
РОЗВИТОК ФОНДОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ.(Л.В. Жураховська)		
	Практичне заняття 6. Регулювання ринку фінансових послуг: зміна підходів	5
	Практичне заняття 7. Функціонування ринку фінансових послуг в умовах глобалізації. Міжнародні стандарти професійної діяльності на фондових ринках.	5
	Практичне заняття 8. Розвиток вимог до розкриття інформації на фондовому ринку України.	
Тема 4.		
ІНФОРМАЦІЙНА БАЗА ТА ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ (Л.В. Жураховська)		
	Практичне заняття 9. Якісна оцінка ринку фінансових послуг.	5
Тема 5.		
СТРЕСОСТІЙКІСТЬ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ (І.А.Аванесова)		
	Практичне заняття 10. Методичні засади оцінки стресостійкості фінансового сектору	5
	Практичне заняття 11. Кредитна стресостійкість фінансового сектору	
Тема 6.		

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ В БАНКІВСЬКИХ ТА НЕБАНКІВСЬКИХ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВАХ. (Н.П.Шульга)		
	<p>Практичне заняття 12. Реформування системи ризик-менеджменту в банках України</p> <p>Практичне заняття 13. Система ризик-менеджменту в небанківських фінансових установах: проблеми та шляхи їх вирішення</p> <p>Практичне заняття 14. Особливості управління ризиками фінансових установ в умовах малоймовірних, але гіпотетично можливих сценаріїв</p>	<p>5</p> <p>5</p>
Наукова робота	Проведення власного наукового дослідження щодо регулювання сегментів ринку фінансових послуг (за варіантами, в контексті плану дисертаційного дослідження)	50
Всього		100
5. ПОЛІТИКА КНТЕУ ТА ОІКУВАННЯ		
Дотримання умов доброчесності	Дотримання положень «Етичного кодексу здобувача вищої освіти КНТЕУ» <i>Доступний за посиланням:</i> https://knute.edu.ua/file/MTEyNDI=/dc009c9856967b80bb56d6f5ae120f35.pdf	
Можливості інклюзивної освіти	У КНТЕУ створено сприятливі умови для навчання, комфортного перебування та проживання аспірантів з особливими потребами. Зокрема, забезпечено доступ аспірантів, які пересуваються на візках до приміщення університету, гуртожитків (пандуси для заїзду візків, поручні сходових майданчиків, кнопки виклику ліфта розміщені на рівні сидячої людини, підйомна платформа в корпусі А). Аспірантам з особливими потребами для забезпечення їх соціальної адаптації надається психологічна підтримка практичних психологів.	
Очікування	Організація освітнього процесу та відвідування занять відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу» <i>Доступне за посиланням:</i> Оцінювання знань відповідно до «Положення про оцінювання результатів навчання студентів та аспірантів». https://knute.edu.ua/file/MjExMzA=/0cf1eee352a9fb8fb476970d47685b6d.pdf	

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Стратегія розвитку фінансового сектору України до 2025 року. <https://bank.gov.ua/about/refactoring/develop-strategy>
2. Стратегія розвитку банківської системи 2016-2020. URL: <http://aub.org.ua>
3. Стратегія розвитку системи запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення на період до 2020 року. розпорядження Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1407-п <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1407-2015-%D1%80#n9>
4. Директива 2006/48/ЄС Європейського Парламенту та Ради про започаткування та здійснення діяльності кредитних установ (виправлене видання) від 14 червня 2006 року № 994_862: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_862
5. Директива 2005/60/ЄС Європейського Парламенту та Ради про запобігання використанню фінансової системи з метою відмивання коштів та фінансування тероризму від 26 жовтня 2005 року № 994_774: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_774
6. ДЕЛЕГОВАНИЙ РЕГЛАМЕНТ КОМІСІЇ (ЄС) 2017/569 від 24 травня 2016 року на доповнення Директиви 2014/65/ЄС Європейського Парламенту і Ради стосовно регуляторних технічних стандартів щодо призупинення торгів фінансовими інструментами та зняття фінансових інструментів з торгів. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_017-16

Додаткова:

7. Стратегія розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року. розпорядженням Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 р. № 526-п <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80>
8. Про затвердження Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах. Постанова Правління Національного банку України від 11.06. 2018 р. № 64. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0064500-18>
9. Про схвалення Методичних рекомендацій щодо організації корпоративного управління в банках України. Постанова Правління Національного банку України від 03.02. 2018 р. № 814-рш. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/vr814500-18>
10. Аванесова І.А. *Культура захисту споживачів платіжних послуг при переході права власності на валютні цінності* / І.А.Аванесова // «Фінанси України» – 2019. – № 7. – С. 113-125.
11. Аванесова І.А. *Інформаційна безпека у системі захисту прав споживачів фінансових послуг* / І.А.Аванесова // «Вісник КНТЕУ» – 2018. – № 1. - С.55-66.

12. Войнова Є. І. Світовий ринок фінансових послуг: оцінювання показників. Актуальні проблеми економіки. 2017. № 5. С. 6-17.
  13. Гарбар Ж. В. *Фінансовий ринок: монографія / Ж. В. Гарбар. — Київ: КНТЕУ, 2015. — 455 с.*
  14. Горалько О. В., Висоцька І. Б. Ринок небанківських фінансових послуг: сучасний стан, негативні тенденції та перспективи розвитку. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. 2017. Вип. 1. С. 208-219.
  15. Жураховська Л.В. *Ризики акцій банків України в контексті стандартів GIPS // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. — 2017. - №1(90) Економічні науки – С. 83 – 94*
  16. Bruce I. Jacobs, Kenneth N. Levy. *Equity Management: The Art and Science of Modern Quantitative Investing: Second Edition. McGraw Hill Professional, 2016. - 960 pages.*
  17. Рендал Рей. *Сучасна теорія грошей. – К.: Наш формат, 2017. – 480 с.*
  18. Коваленко В. В. *Фінансовий ринок України: сутнісний та функціональний аспекти. Економічний форум. 2017. № 2. С. 286-295.*
  19. Система ризик-менеджменту в банках: теоретичні та методологічні аспекти: монографія / за ред. В. В. Коваленко. Одеса: ОНЕУ, 2017. 304 с.
  20. Шульга Н. П., Гордієнко Т. М. *Вектори розвитку кредитного ризик-менеджменту банку. Вісник КНТЕУ. 2015. №1. С. 88-101.*
  21. Шульга Н. П., Гордієнко Т. М. *Концепція регулювання фінансових ринків. Вісник КНТЕУ. 2016. № 6. С. 66–80.*
  22. Шульга Н., Герbst О. *Опціонні операції на міжнародних ринках. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2016. №3, С.5-22.*
  23. Шульга Н.П., Хоружий Д.Г. *Прогнозування стану кризогенності банківської системи України. Вісник КНТЕУ. 2018. №5, С. 109-123.*
  24. *Інтегрована система управління ризиками банку: монографія/Н.П. Шульга, В.І. Міщенко та ін.; за заг. ред. Н.П. Шульги. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. - 440 с.*
- Інтернет-ресурси
25. Національний банк України. <https://bank.gov.ua/>
  26. Веб-портал «Мінфін». <https://minfin.com.ua/ua/banks/rating/>
  27. Національна комісія з цінних паперів та фондовому ринку. <http://www.ssmc.gov.ua>
  28. Українська асоціація інвестиційного бізнесу. <http://uaib.com.ua>
  29. Українська біржа. <http://ux.com.ua/s65>

30. Міжнародна організація комісій з цінних паперів (IOSCO). <http://www.iosco.org>

31. Global Investment Performance Standards / CFA Institute. <http://www.gipsstandards.org/Pages/index.aspx>

32. Фінансовий портал Investfunds. www.stocks.investfunds.com.ua

*Курсивом позначені джерела, які є в наявності в бібліотеці КНТЕУ

Документ підготовлено

Завідувачка кафедри банківської справи, док. екон. наук, професор
доцент кафедри банківської справи, канд. екон. наук, доцент
доцент кафедри банківської справи, канд. екон. наук

Н.П.Шульга
І.А.Аванесова
Л.В.Жураховська